Per e-mail verstuurd
Ministerie van Financiën
Korte Voorhout 7
2511 CW DEN HAAG

Datum 10 juni 2026
Ons kenmerk SyKn-26063017
Pagina 1 van 3

Geachte minister Heinen,

De AFM heeft kennisgenomen van het rapport dat onderzoeks- en adviesbureaus KWINK-groep en SEO hebben opgesteld in uw opdracht over de evaluatie van haar functioneren als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de periode 2021–2025. Deze evaluatie geeft inzicht in zowel de doeltreffendheid als de doelmatigheid van de uitvoering van de wettelijke taken van de AFM. Wij waarderen de manier waarop wij zijn betrokken in het onderzoek. In deze brief gaan we in op een aantal aanbevelingen uit het evaluatierapport.

Algemeen
Het rapport bevestigt het beeld dat de AFM in een complexe en sterk veranderende omgeving haar wettelijke taken doelmatig en doeltreffend uitvoert. Wij zien het overwegend positieve oordeel als steun voor de rol en positionering van de AFM als onafhankelijke gedragstoezichthouder. Het rapport constateert dat de AFM in grote mate opvolging heeft gegeven aan de aanbevelingen uit de vorige evaluatie. Ondanks dat we al op diverse onderwerpen concrete stappen hebben gezet, benadrukken we dat we dit als een doorlopende ontwikkeling beschouwen. Met name op het gebied van impact aantonen, datagedreven werken en de toepassing van toezichtmethodieken rondom open normen blijven wij werken aan verdere versterking. Dit sluit aan bij onze ambitie om een lerende organisatie te zijn, waarvan de opgedane inzichten een doorwerking krijgen in de nieuwe strategie 2027-2030.

Doelmatigheid
Een belangrijk deel van de evaluatie richt zich op de ontwikkeling van de toezichtkosten. Wij begrijpen de zorgen die hierover bij (delen van) de sector leven en erkennen het belang van doelmatige inzet van middelen. Uit het onderzoek blijkt dat er in het algemeen een intensieve sturing op doelmatigheid en kostenbeheersing bij de AFM plaatsvindt. Daarnaast concludeert het rapport dat voor de kostenontwikkeling duidelijke verklaringen bestaan, zoals de uitbreiding van het takenpakket (onder meer door nieuwe Europese regelgeving), de groei van het aantal onder toezicht staande instellingen en de investeringen in digitalisering en datagedreven toezicht.

De AFM heeft oog voor doelmatigheid en blijft zich inspannen om efficiënt te werken. Dit is een continu proces van verdere standaardisatie en vereenvoudiging van processen, het versterken van risicogebaseerd toezicht en het kritisch afwegen van nieuwe investeringen. Ten aanzien van de internationale vergelijking van toezichtkosten herkennen wij de wens tot meer inzicht, maar

onderschrijven wij ook de constatering dat een robuuste benchmark moeilijk realiseerbaar is door verschillen in stelsels, taken en financieringssystematiek.

Het rapport onderstreept het belang van verdere ontwikkeling van risicogebaseerd toezicht. Wij beschouwen dit als een kernonderdeel van de doorontwikkeling van ons toezicht. Binnen het programma Toezicht met Toekomst werken wij aan een meer geïntegreerde en organisatiebrede risicobenadering, betere prioritering van toezichtcapaciteit en verdere benutting van data en technologie. Daarbij bezien wij op welk niveau, organisatiebreed of binnen toezichtdomeinen, de meeste meerwaarde kan worden gerealiseerd Dit betreft een continue veranderopgave die tijd vergt en waar wij de komende periode onverminderd op blijven inzetten. Wij achten het van belang om de voortgang hiervan transparant te blijven maken, onder meer richting de ministeries van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De aanbeveling om te verkennen of het invoeren van een cao bij de AFM haalbaar is, zullen we opvolgen. Wij constateren dat een cao kan bijdragen aan de transparantie en uniformiteit van arbeidsvoorwaarden en daarmee ook aan de verdere wendbaarheid van de organisatie. In dat licht zullen wij in de komende periode een verkenning uitvoeren naar de haalbaarheid en wenselijkheid van het invoeren van een cao, waarbij wij de mogelijke voor- en nadelen, alsmede de uitvoerbaarheid, zorgvuldig in kaart brengen. De AFM vindt het belangrijk dat de arbeidsmarktpropositie passend is bij haar taak als publieke organisatie en tegelijkertijd kan concurreren om talent uit de relevante private sector aan te blijven trekken.

<u>Doeltreffendheid</u>
Uit de ZBO-evaluatie blijkt dat de AFM doeltreffend functioneert in de zin dat de wettelijke taken worden uitgevoerd en er aantoonbaar resultaten worden geboekt op de verschillende toezichtgebieden. De doeltreffendheid van het functioneren is op onderdelen ook verbeterd, omdat er ook grotendeels opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de vorige evaluatie.

De evaluatie laat zien dat de samenwerking met DNB en andere toezichthouders is versterkt, mede door opvolging van de aanbeveling van de ZBO-evaluatie 2017-2020. Wij onderschrijven dit en blijven inzetten op verdere verdieping, met name op nieuwe thema's zoals digitalisering, data-uitwisseling, AI en Europese regelgeving. Belangrijke drijfveren hierbij zijn het verminderen van onnodige lasten voor instellingen. Tegelijkertijd moeten rollen en tegelijkertijd verantwoordelijkheden helder blijven. De AFM ziet samenwerking als een belangrijke voorwaarde voor effectief toezicht, met behoud van duidelijke institutionele verhoudingen.

Het rapport bevat een overzicht van percepties van externe stakeholders. Ondanks de in het algemeen positieve signalen over de professionaliteit, toegankelijkheid en onafhankelijkheid van de AFM, zien we tegelijkertijd dat de percepties op onderdelen uiteenlopen. Natuurlijk kunnen wij als organisatie op een aantal punten verder verbeteren. Niettemin zou de analyse zijn versterkt door het betrekken van een nog breder en diverser stakeholderveld en een evenwichtige weging van de verschillende perspectieven. Wij blijven investeren in een open dialoog met een breed spectrum aan stakeholders, waarbij wij nadrukkelijk oog houden voor het publieke belang dat wij dienen. In een onlangs uitgevoerd kwantitatief stakeholdersonderzoek blijkt een verbetering ten opzichte van een eerder onderzoek.

Tegelijkertijd halen we daar punten uit om verder te verbeteren. Deze kwantitatieve meting zal dit jaar worden opgevolgd door een kwalitatief verdiepend onderzoek.

Zbo-status en toezichtmandaat

Het rapport bevestigt dat de zbo-status van de AFM passend en noodzakelijk is voor een onafhankelijke taakuitoefening. Wij onderschrijven dit volledig. Het rapport suggereert tevens dat er ruimte is voor meer inhoudelijke dialoog tussen toezichthouder en ministeries, onder meer over risicobenadering en toezichtkeuzes. Wij onderschrijven het belang van een goede en open dialoog binnen de bestaande governancestructuur. Tegelijkertijd hechten wij eraan te benadrukken dat de onafhankelijkheid van de toezichthouder een essentiële randvoorwaarde is, de rolverdeling tussen wetgever en toezicht helder dient te blijven en de internationale uitgangspunten voor onafhankelijk toezicht hierbij leidend zijn. Een zorgvuldige balans tussen dialoog en rolvastheid is hierin van groot belang.

Ten aanzien van de aanbeveling om het gesprek over het toezichtmandaat te voeren, herkennen wij de zorgen die in delen van de sector leven over het vestigingsklimaat. We achten het waardevol om deze in gezamenlijkheid met betrokken partijen te bespreken, mede vanuit het gedeelde belang van een goed vestigings- en investeringsklimaat. Daarbij merken wij op dat het functioneren van het toezicht één van de factoren is die hierop van invloed zijn, naast onder meer wet- en regelgeving en bredere marktomstandigheden. In onze nieuwe strategie zullen wij expliciet aandacht besteden aan het functioneren van het toezicht in relatie tot de ervaren lasten (of juist het gemak) voor onder toezicht staande instellingen. Tegelijkertijd ligt het, gelet op de aard van het vraagstuk en de samenhang met wet- en regelgeving, in de rede dat het initiatief voor een dergelijk gesprek bij de wetgever ligt. De AFM is vanzelfsprekend bereid hieraan een constructieve bijdrage te leveren.

Wij danken KWINK en SEO voor het onderzoek en de aanbevelingen. De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten en draagt als onafhankelijke gedragstoezichthouder bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. In dat licht blijft de AFM zich inzetten voor doelmatig en doeltreffend toezicht, met behoud van haar onafhankelijke positie en met oog voor de maatschappelijke opgave waarvoor zij staat.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

Persoonsgegevens

Laura van Geest
Voorzitter

Persoonsgegevens

Marije Lely
Bestuurslid